

SPREKERSINFORMATIE:

Michael Milo - Digitale transformatie

Steeds meer mensen verenigen zich in wijkgerichte experimenten om proeftuinen vanuit positieve gezondheid vorm te geven. Hoe zorg je dit een succes wordt & écht impact heeft? En hoe relevant zijn deze ontwikkelingen voor de revalidatiepsycholoog? En noemen we die straks nog wel zo, of worden we partner of coach?

Drs. Michael Milo is keynote speaker van dit voorjaarscongres. Hij werkt vanaf 1995 als GZ-psycholoog, supervisor, adviseur, docent en verandermanager in en buiten de GGZ. Hij is één van de initiatiefnemers van De Nieuwe GGZ en actief in SamenBeter (www.samenbeter.org). SamenBeter is als een schoolbord waarop landelijke experts, proeftuinleiders en aangesloten bewegingen als [De Nieuwe GGZ](#), [IPH](#), [Zelfzorg Ondersteund](#), [Preventie Collectief](#), [MeetingMoreMinds](#), [Beter met Elkaar](#), [Noaber Foundation](#) en vele anderen kennis, ervaringen, tools en een Rough Guide ontwerpen. SamenBeter is daarbij een netwerkteam en een online learning community.

Tanja CW Nijboer - Innovatief meten is beter weten: verbeteringen in diagnostiek van neglect

De huidige gouden standaard voor het in kaart brengen van cognitief functioneren is een neuropsychologisch onderzoek. Echter, de cognitieve klachten van mensen na hersenletsel worden lang niet altijd weerspiegeld in de prestaties op pen-en-papier tests en de voorspellende waarde van dergelijk onderzoek op het uiteindelijke functioneren in dagelijks leven blijkt erg laag. Door gebruik te maken van andere methoden en nieuwe technologie kan een gedetailleerder beeld worden verkregen van het cognitief functioneren van mensen na hersenletsel. Een deel van de voorbeelden zal gericht zijn op visuospatieel neglect na beroerte, maar de uitgangspunten zijn toepasbaar op alle cognitieve stoornissen over alle diagnoses heen (neurologie, psychiatrie, etc).

Dr. Tanja CW Nijboer is neuropsycholoog, universitair docent en als senior onderzoeker verbonden aan het Kenniscentrum Revalidatiegeneeskunde Utrecht (UMCU en De Hoogstraat Revalidatie) als trekker van het thema 'Cognitie'. Zij richt zich in haar huidige onderzoek op de neuropsychologie van (multisensorische) waarneming en spatiele aandacht, waar cognitieve neurowetenschappen, diagnostiek en revalidatie samenkomen.

Christiaan Geldof - De neuropsychologie van cerebraal visuele stoornissen

Er is sprake van een cerebraal visuele stoornis (CVI) wanneer een visuele functiestoornis niet of onvoldoende te verklaren is vanuit oogheelkundige pathologie. Neuropsychologische diagnostiek wordt (aanvullend) ingezet om de aard en mate van stoornissen in de hogere orde waarneming (visuele aandacht, visuele perceptie, visuomotorische integratie) op te sporen en daarmee visuele problemen in het dagelijks leven te verklaren.

Door toenemend inzicht in het effect van neurologische ontwikkelingsstoornissen op het cognitief functioneren en toenemende bekendheid van CVI stijgt ook de vraag naar diagnostiek. Vanwege het ontbreken van diagnostische criteria staat het neuropsychologisch onderzoek voor de opgave om adequaat te differentiëren tussen CVI en verstoorde waarneming als onderdeel van een andere aandoening waarbij de aandacht, perceptie en/of motoriek beperkt is.

Dr. Christiaan Geldof is GZ-psycholoog/ neuropsycholoog en verbonden aan Koninklijke Visio. Hij promoveerde in 2015 op een onderzoek naar CVI bij ernstig vroeggeboren kinderen. Bij Visio is hij onder meer betrokken bij de diagnostiek van CVI en het neuropsychologisch functioneren van slechtziende kinderen.

Myrthe Scheenen - 'Licht' traumatisch hersenletsel, langdurige klachten

De meerderheid van de patiënten die een licht traumatisch hersenletsel oplopen herstellen probleemloos binnen enkele weken tot maanden. Er is echter ook een aanzienlijke groep patiënten (20-25%) die langdurig klachten houdt die hen belemmeren in hun sociaal- en beroepsmatig functioneren. In een recent landelijk onderzoek (Upfront-studie) deden wij onderzoek naar het identificeren van de patiënten die hier een verhoogd risico op liepen en onderzochten de werkzaamheid van een preventieve behandeling (CGT) voor deze doelgroep.

Dr. M.E. Scheenen werkt na haar promotieonderzoek over de gevolgen en het herstel van licht traumatisch hersenletsel als neuropsycholoog bij de psychologische expertise organisatie Maarsingh en van Steijn in Groningen en omgeving.

Dirck Bertens - De Schakelaar, Brain trainings-app tegen overprikkeling na hersenletsel

Veel personen met hersenletsel ervaren overprikkeling in het dagelijks leven. Recent is er een nieuwe app ontwikkeld met als werktitel 'De Schakelaar'. Met deze app oefenen mensen met hersenletsel om irrelevante prikkels te negeren. De app wordt binnen Klimmendaal onderzocht. Tijdens de presentatie zullen de eerste resultaten van de pilotstudie gedeeld worden.

Dirck Bertens is GZ-psycholoog in opleiding tot klinisch neuropsycholoog, docent en onderzoeker bij Klimmendaal en de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij is gepromoveerd op 'foutloos leren bij hersenletsel' en houdt zich nu onder andere bezig met onderzoek naar de effectiviteit van een 'brain training-app' gericht op overprikkeling bij mensen met hersenletsel.

Daphne van Vulpen - 'RealHealth Sint Maartenskliniek: behandeling chronische lage rugpijn in pressure cooker model'

Chronische rugpijn is een veelvoorkomende klacht en kan grote gevolgen hebben voor het dagelijks leven van mensen. RealHealth biedt een intensieve twee weken durende groepsbehandeling aan voor mensen die vastlopen in hun functioneren. De multidisciplinaire behandeling is gericht op het fysiek en mentaal beter functioneren met chronische rugpijn. Mensen verblijven tijdens de twee weken in het nabijgelegen hotel in de prachtige omgeving van Berg en Dal, nabij Nijmegen. De presentatie geeft een inkijk in deze innovatieve pressure cooker behandeling en toont de veelbelovende onderzoeksresultaten.

Daphne van Vulpen is GZ-psycholoog en werkzaam bij RealHealth Sint Maartenskliniek. In deze intensieve groepsbehandeling voor mensen met chronische rugpijn werkt ze nauw samen met een fysiotherapeut en psychomotorisch therapeut. Daarnaast werkt zij in de Basis GGZ bij een psychologenpraktijk en is ze docent op de GZ-opleiding.

Sacha Lucassen - WRITEjunior

Sacha Lucassen heeft - gebaseerd op haar jarenlange ervaring met het behandelen van kinderen met PTSS – samen prof. dr. Saskia van der Oord, WRITEjunior ontwikkeld. Dit is een cognitief gedragstherapeutische behandeling, waarbij de kinderen het verhaal van hun traumatische ervaring opschrijven met behulp van de computer. WRITEjunior is een evidence-based PTSS behandeling en is geschikt voor zowel kinderen en jongeren die eenmalig als voor kinderen die meerdere malen aan een traumatische gebeurtenis zijn blootgesteld. De belangrijkste onderdelen van de behandeling zijn psycho-educatie, exposure, cognitieve herstructurering, coping en social sharing.

Wetenschappelijk onderzoek: In 2008 is een pilotstudie afgerond en de resultaten zijn veelbelovend (Van der Oord, Lucassen, Van Emmerik & Emmelkamp, 2008). Een groot RCT onderzoek is in 2017 afgerond (de Roos e.a., 2017). Hierbij werden wachtlijst conditie, EMDR en WRITEjunior bij eenmalig getraumatiseerde kinderen en adolescenten met PTSS vergeleken. Zowel EMDR als WRITEjunior bleken erg effectief.

Sacha Lucassen (directeur / gezondheidszorgpsycholoog / gedragstherapeut): heeft mede met Susan Bögels UvA minds You opgericht. Zij is ook gezondheidszorgpsycholoog, groepspsychotherapeut, gedragstherapeut en EMDR practitioner met meer dan 25 jaar werkervaring op jeugdafdelingen van ambulante GGZ instellingen. Naast haar klinisch werk geeft ze colleges, verzorgt ze Postacademisch onderwijs en werkt mee aan wetenschappelijk onderzoek.

Sacha werkt bij UvA *minds* als teamleider, zorgcoördinator en praktijkopleider en behandelaar.

<http://www.uvamindsyou.nl>

<http://www.writejunior.nl/>

Marleen van der Wees - Speels Brein

Speels Brein is een voorlichtings- en doe-programma dat de neurocognitieve ontwikkeling van kinderen van 0-4 jaar met hersenletsel stimuleert. Marleen van der Wees heeft met ondersteuning van de hersenbokaal 2015 kunnen starten met het innovatieproject Speels Brein. Dit programma bestaat uit een het boek 'Speels Brein' dat voor ouders eenvoudig te gebruiken is, een draaiboek voor voorlichtingsbijeenkomst voor ouders en een website waar ook het boek te downloaden is. Net als een verhaaltje voor het slapen gaan kan Speels Brein tot de dagelijkse routine gaan behoren.

Drs. Marleen van der Wees is klinisch neuropsycholoog werkzaam bij Libra revalidatie in Eindhoven.

<https://www.libranet.nl/service-menu/nieuws/speels-brein-wint-hersenbokaal/>

<https://www.linkedin.com/in/marleen-van-der-wees-b7299712/>

Isabel van Schie - Kortdurende behandeling van slapeloosheid: Slaapmakend

40% van de Nederlanders heeft een slaapprobleem en bij mensen met psychische klachten is dit zelfs 75%! We weten uit onderzoek dat te weinig slaap de kans op somatische- en psychische ziekten vergroot en herstel in de weg staat, maar gek genoeg worden de meeste klachten behandeld zonder aandacht te besteden aan slaap. Tijd voor een wake-up call!

In deze interactieve workshop met kennisoverdracht en praktische handvatten voor behandeling worden deelnemers geïnspireerd om zelf in de praktijk aan de slag te gaan met het behandelen van slapeloosheid.

Drs. Isabel van Schie is gezondheidszorgpsycholoog en medeoprichter van psychologenpraktijk Slaapmakend. Zij behandelt cliënten met slaapproblemen in kortdurende behandeltrajecten. Daarnaast leidt zij psychologen en andere zorgverleners op in diagnostiek en behandeling van slaapstoornissen en geeft workshops en trainingen bij bedrijven.

Daniëlle Hendriks - Richtlijnen gezonde slaap bij kinderen en jongeren

De diagnostiek en behandeling van slaapproblemen/-stoornissen bij kinderen is erg complex en vraagt meestal om een multidisciplinaire aanpak.

De JGZ richtlijn "Gezonde slaap en slaapproblemen bij kinderen" is gericht op het bevorderen van gezond slaapedrag en het verminderen van slaapproblemen bij kinderen van 0-18 jaar waarover vragen zijn bij ouders, de jeugdige zelf en/of professionals.

De richtlijn biedt JGZ-professionals kennis en vaardigheden om gezond slaapedrag te stimuleren en slaapproblemen te voorkomen of te verminderen. Dat houdt in: adviezen, gebaseerd op

wetenschappelijke evidentie en consensus, waar JGZ-professionals en hun cliënten mee uit de voeten kunnen. De adviezen moeten goed aansluiten bij de behoeften van ouders en kind, en passen bij de visie van ouders op de zorg voor hun kind.

Drs. Danielle Hendriks is Orthopedagoog Generalist/ Somnoloog at Medisch Centrum Haaglanden, Universiteit Leiden. Zij is betrokken bij de ontwikkeling van de JGZ richtlijnen: Gezonde slaap en slaapproblemen bij kinderen (2017). <https://www.kindenslaap.com/danielle-hendriks-over-slaapproblemen-bij-kinderen/>

<https://www.linkedin.com/in/danielle-hendriks-5aa5023/>

Marthe Ford - Een wake-up call voor slaapproblemen na hersenletsel

Nog meer dan in de algemene bevolking ervaren mensen na hersenletsel slaapproblemen.

Dit heeft gevolgen voor het cognitief, emotioneel en gedragsmatig functioneren én kan het revalidatieproces belemmeren. Toch vindt er nog weinig standaard screening op slaapproblemen plaats en is behandeling meestal medicamenteus. Dat is zonde, aangezien psychologen beschikken over effectieve cognitief-gedragstherapeutische interventies om zonder bijwerkingen beter te kunnen slapen.

In deze workshop is er aandacht voor screening en cognitief-gedragstherapeutische behandeling van slaapproblemen na hersenletsel. Ook worden de eerste onderzoeksresultaten gepresenteerd van een online behandeling gericht op slaap-waakproblemen na hersenletsel.

Drs. Marthe Ford is GZ-psycholoog i.o. tot Klinisch Neuropsycholoog en cognitief gedragstherapeut bij Heliomare Revalidatie. Momenteel doet ze een multicenter onderzoek naar de effectiviteit van een online CGT behandeling van slaap-waakproblemen na hersenletsel.

Nadia van der Spek en Vincent Willemsen - Zingevinggerichte groepstherapie

Zingevingstherapie bij kanker is zowel in de VS (palliatief) als in Nederland (curatief) onderzocht en effectief gebleken. De therapie lijkt ook goed toepasbaar bij mensen met andere medische aandoeningen, wanneer ze gebrek aan zingeving ervaren. Ondanks dat onderzoek bij andere doelgroepen welkom is, mag deze therapie op dit moment als *best practice* op het gebied van zingeving beschouwd worden.

Tijdens deze workshop wordt een korte theoretische kennismaking met de methode gevolgd door het ervaren van enkele oefeningen uit het protocol, dat in 2017 verschenen is.

Dr. Nadia van der Spek is gezondheidszorgpsycholoog en gepromoveerd op zingevingstherapie.

Drs. Vincent Willemsen is gezondheidszorgpsycholoog en werkzaam bij het Ingeborg Douwes Centrum.

Samen hebben zij een ruime ervaring met deze therapie opgebouwd voor mensen met kanker.

Lotte Haverman - Het PROM portaal KLIK: kwaliteit van leven in kaart

KLIK is een web gebaseerde methode om in kaart te brengen hoe het gaat met patiënten (0-18 jaar) die onder behandeling zijn (geweest) in een ziekenhuis. Op een website kunnen jongeren vragenlijsten invullen over hun dagelijks leven. De antwoorden worden omgezet in een overzichtelijk PROfiel. Uit onderzoek van de Psychosociale Afdeling van het EKZ AMC is duidelijk geworden dat de ontwikkeling en levensloop van kinderen sociaal en emotioneel onder druk staan als zij opgroeien met een chronische of levensbedreigende ziekte, of (onverwachts) opgenomen zijn geweest in een ziekenhuis. Ook is bekend dat het communiceren over emotionele problematiek rondom ziekte of opname in het ziekenhuis van belang is bij de aanpassing aan de ziekte, het wegnemen van onzekerheden en negatieve gevoelens. Met het KLIK portaal kunnen Patient Reported Outcome Measurements (PROMs) worden afgenomen en daardoor kunnen problemen vroegtijdig worden gesignaleerd en besproken. Daarnaast kunnen relevante interventies worden aangeboden om kinderen te leren omgaan met hun ziekte of behandeling en ouders te ondersteunen. Onderzoek heeft de effectiviteit van het KLIK programma aangetoond.

dr. Lotte Haverman is GZ psycholoog / projectleider KLIK in het Emma Kinderziekenhuis/AMC, Psychosociale Afdeling. Opleiding; Klinische ontwikkelingspsychologie, GZ opleiding Kind & Jeugd. Lotte Haverman houdt zich bezig met de implementatie van KLIK en deed haar promotieonderzoek naar KLIK voor kinderen met jeugdreuma. Haar belangrijkste onderzoekslijn richt zich op het meten van kwaliteit van leven en het psychosociaal functioneren van (chronisch) zieke kinderen en hun ouders, zoals de ontwikkeling van de Last Thermometer voor Ouders (LTO).

<https://www.hetklikt.nu>

<https://www.linkedin.com/in/lottehaverman/>

Puck van Groningen - Sensorimotor Psychotherapie in de revalidatie.

Sensorimotor psychotherapie is een vorm van behandelen gericht op trauma en vroeg trauma. Tijdens deze interactieve workshop wordt ingegaan op mogelijke toepasbare vormen van sensorimotor psychotherapie bij SOLK, NAH, dwarslaesie, ALS en andere doelgroepen.

Er worden een aantal theoretische inzichten gedeeld die behandeling kunnen ondersteunen voor patiënt en voor de hulpverlener. Daarnaast zullen deze theoretische inzichten in de praktijk worden gebracht en zelf worden ervaren.

Drs. Puck van Groningen is psycholoog NIP en sensorimotor psychotherapeut level II. Sinds 2012 voert zij een eigen praktijk. Zij werkt vanuit sensorimotor psychotherapie, mindfulness en het oplossingsgerichte kader. In september 2014 is ze benoemd tot voorzitter van de LWP. Lichaamsgerichte psychologie wil ze meer onder de aandacht brengen binnen het medische en psychologische veld omdat het een heel ondersteunend kader is voor cliënt en therapeut.

Judy Veldhuijzen - De rol van verwachtingen in de behandeling van ziekte: de kracht van placebo en nocebo effecten

Positieve en negatieve verwachtingen ten aanzien van een behandeling hebben een grote rol in uitkomsten van deze behandelingen. Deze effecten worden ook wel placebo en nocebo, het omgekeerde van placebo, genoemd. Doel van deze lezing is om na te denken hoe deze kennis kan worden ingezet in de huidige gezondheidszorg. Er wordt meer inzicht verkregen over de effecten van placebo en nocebo, welke bijvoorbeeld de effectiviteit van behandelingen kunnen verbeteren, kunnen leiden tot minder bijwerkingen en potentieel tot lagere kosten van behandelingen kunnen leiden.

Dr. Judy Veldhuijzen is GZ-psycholoog en verbonden aan de universiteit Leiden. Zij heeft als aandachtsgebied psychobiologie van somatische aandoeningen, in bijzonder pijn, en maakt deel uit van de onderzoeksgroep Psychoneurobiology of Health and Disease welke onder leiding staat van Prof Andrea Evers. Deze onderzoeksgroep richt zich op vernieuwende vraagstellingen op het grensvlak van verschillende wetenschapsgebieden, zoals de gedragswetenschappen en biomedische disciplines. Deze multidisciplinaire benadering vormt de basis voor het ontwikkelen van vernieuwende behandelingen.

Rudolf Ponds - Neurorevalidatie: geneeskunde of psychologie?

Patiënten met hersenletsel volgen een lange weg om een nieuw evenwicht en identiteit te vinden. Ook de omgeving moet zich opnieuw leren te verhouden tot de patiënt. Dit zijn primair psychologische processen die volgens Rudolf Ponds nog steeds weinig aandacht krijgen in het revalidatietraject, alle goede voornemens ten spijt. In zijn bijdrage betoogt hij dat de 'psychologie' en persoon van de revalidant doorslaggevend is voor het succes van de behandeling. Daarmee kan ook de vraag gesteld worden of de psycholoog niet een meer centrale rol in de behandeling moet worden toebedeeld.

Prof. dr. Rudolf Ponds is klinisch neuropsycholoog en hoogleraar Medische Psychologie aan de afdeling Psychiatrie & Psychologie van het Maastricht Universitair Medisch Centrum (MUMC). Hij is tevens hoofd van de afdeling (Medische) Psychologie. Daarnaast is hij werkzaam bij revalidatiecentrum Adelante (volwassenenrevalidatie, in het bijzonder hersenletsel). Hij heeft ruime ervaring in zowel gezondheidszorg (neuropsychologie, medische psychologie, psychiatrie), onderwijs, onderzoek en management.